

Nr 122.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avtal mellan kronan och Stockholms stad om genomförande av stadsplan för viss del av stadsdelen Ladugårdsgärdet i Stockholm m. m.; given Stockholms slott den 10 mars 1950.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Torsten Nilsson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Ett mellan djurgårdsnämnden och Stockholms stad träffat avtal om genomförande av stadsplan för ett område i Stockholm, beläget mellan Värtavägen, Valhallavägen och Banérgatans förlängning, underställes riksdagens prövning. I samband därmed begäres bemyndigande för Kungl. Maj:t att försälja den inom ifrågavarande område belägna tomtmarken till den del, den icke erfordras för statliga ändamål.

Slutligen föreslås bemyndigande för Kungl. Maj:t att godkänna två av järnvägsstyrelsen ingångna avtal om försäljning av vissa fastigheter i Ed och Falköping.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med cheferna för försvars- och finansdepartementen anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Nilsson.

1:o.

Genom beslut den 5 mars 1948 har Kungl. Maj:t förordnat, att vissa å en i beslutet återopad karta närmare angivna områden å Ladugårdsgärdet i Stockholm skola stå under djurgårdsnämndens omedelbara förvaltning. Beslutet omfattar — utom viss för gata avsedd mark — dels området för de militära förvaltningsbyggnaderna och dels vissa ännu obebyggda områden.

I skrivelse den 7 februari 1950 har *djurgårdsnämnden* meddelat, att nämnden har för avsikt att låta upprätta förslag till stadsplan för hela det i beslutet avsedda området. För att den del av området, som är belägen mellan Värtavägen, Valhallavägen och Banérgatans förlängning, utan onödig tidsutdräkt skall kunna disponeras för bostadsbebyggelse har nämnden emellertid ansett sig böra såsom en första etapp upprätta stadsplaneförslag för detta delområde. Sådant förslag föreligger numera, innebärande att omkring 800 normaleldstäder å 30 kvadratmeter kunna inrymmas inom området.

I samband härmed har mellan djurgårdsnämnden och Stockholms stads fastighetsnämnd avtal träffats om stadsplanens genomförande. I detta avtal regleras dels frågan om överlåtelse till staden av mark för gata och annan allmän plats inom stadsplaneområdet och villkoren härför, dels ock frågan om fördelning av gatubyggnadskostnaderna.

Avtalet, som av djurgårdsnämnden överlämnats med förenämnda skrivelse den 7 februari 1950 och är åtföljt av stadsplaneförslag med tillhörande bestämmelser och beskrivning samt en inom nämnden upprättad promemoria, är ingånget under förutsättning att Stockholms stadsfullmäktige före den 1 mars 1950 genom beslut, som vinna laga kraft, dels antaga stadsplan i huvudsaklig överensstämmelse med förslaget, dels godkänna avtalet, samt att Kungl. Maj:t före den 1 juli 1950 fastställer stadsplanen och godkänner avtalet.

Avtalet torde såsom bilaga (*Bilaga 1*) få fogas till dagens statsrådsprotokoll.

I den av djurgårdsnämnden upprättade promemorian har lämnats bl. a. följande redogörelse för stadsplaneavtalets innebörd.

Beträffande den del av Värtavägen, som tidigare finnes intagen i stadsplan, och de delar av Banérgatans förlängning och Valhallavägen, som genom överenskommelse år 1943 överlätits till staden i samband med den angränsande folkskoletomten, äro mark- och gatubyggnadskostnadsfrågorna redan reglerade. Det exploateringsområde, vartill avtalsförslaget hänför sig, har begränsats i enlighet härmed, varvid det dock med hänsyn till kostnadsfördelningen ansetts lämpligt att till exploateringsområdet hänföra den till staden överlättna delen av Banérgatans förlängning.

Stadsplaneförslaget innebär i fråga om Värtavägens och Valhallavägens breddningsområden, att de blivande tomtarna icke få utfart till nämnda gator. Med hänsyn härtill har kronans skyldighet att avstå marken utan ersättning och att bidra till stadens gatubyggnadskostnad skäligen ansetts böra jämkas enligt grunderna för 60 och 69 §§ byggnadslagen. Under hänsylstagande jämväl till att gatorna även betjäna andra kronans exploateringsområden såväl som området för de militära förvaltningsbyggnaderna, har jämkningen enligt avtalsförslaget skett så att å ena sidan marken avstås utan lösen, medan å andra sidan staden ensam bestrider kostnaderna för dess iordningställande.

Övrig mark för gata och allmän plats torde jämlikt grunderna för 70 § byggnadslagen böra av kronan avstås utan ersättning.

Beträffande iordningställandet av nu ifrågavarande mark innebär avtalet att kostnaderna fördelas efter samma grunder som tillämpats vid exploateringen av kronans område å Johanneshov-Kvarnängen (se prop. nr 304/1939). Kronans och stadens representanter ha dock enats om att förenkla avtalstexten genom att däri direkt angiva de procenttal, efter vilka parternas andelar i kostnaderna skola uträknas.

Det har ansetts riktigast att vid bestämmandet av kronans andel i gatubyggnadskostnaderna liksom i fråga om skyldigheten att avstå gatumark utan ersättning området för de militära förvaltningsbyggnaderna medräknas, oaktat det icke ingår i det föreliggande stadsplaneförslaget. I enlighet härmed har kronan frikallats från skyldighet att utge gatumarkersättning och gatubyggnadsbidrag för detta område med avseende på gata som ingår i stadsplaneförslaget.

Djurgårdsnämnden hemställer, att Kungl. Maj:t måtte inhämta riksdagens bemyndigande att, under förutsättning att stadsplan för nu ifrågavarande område blir antagen och fastställd i huvudsaklig överensstämmelse med det föreliggande förslaget, dels godkänna det upprättade avtalet om stadsplanens genomförande, dels ock försälja den inom stadsplaneområdet belägna tomtmarken.

Stockholms stadsfullmäktige ha den 20 februari 1950 antagit stadsplan i överensstämmelse med det föreliggande förslaget samt för sin del godkänt stadsplaneavtalet.

Byggnadsstyrelsen har i avgivet utlåtande framställt viss erinran mot djurgårdsnämndens förslag och förordat, att den norra delen av tomtmarken inom stadsplaneområdet reserveras för statliga byggnader.

Styrelsen har anfört bl. a. följande.

Stadsplaneförslaget upptager bostadsbyggnader å ett kronan tillhörigt område, som i väster är begränsat av Värtavägen, i öster av Banérgatan, i söder av Valhallavägen och i norr av den öppna platsen framför försvarets ämbetsbyggnader samt krigsarkivets byggnad. Det måste enligt byggnadsstyrelsens

mening i och för sig anses olämpligt att intill nämnda öppna plats uppföra stora hyreshus. Där torde i stället böra uppföras en byggnad för statligt ändamål, som arkitektoniskt kan anslutas till de statliga byggnader, som redan kringgärda platsen, varigenom denna skulle komma att på ett naturligt och följdriktigt sätt på tre sidor omramas av offentliga byggnader och få den fjärde öppen ut mot Värtavägen.

Men därtill kommer att det redan nu föreligger behov av nybyggnader för statens räkning på denna plats. Sålunda har marinförvaltningen anmält ett trängande behov av ett stort antal nya tjänstelokaler. Vidare vill byggnadsstyrelsen erinra om att 1945 års höstriksdag i skrivelse nr 545 till Konungen med anmälan av sitt beslut att godkänna Kungl. Maj:ts beslut att verkställa den tredje utbyggnaden av ämbetslokalerna på Gärdet och anvisa medel därför framhållit bl. a. följande.

»Det hade enligt riksdagens mening varit önskvärt, att i samband med utbyggnaden kunnat anordnas en för samtliga till byggnadskomplexet förlagda ämbetsverk gemensam lunchrestaurang. På av föredragande statsrådet anförda skäl har riksdagen dock icke velat besluta, att medel härför nu anvisas. Riksdagen förutsätter emellertid i likhet med departementschefen, att av det för nybyggnaden beräknade beloppet kunna bestridas kostnaderna för anordnande av provisoriska lunchlokaler i tillbyggnaden för där inrymda myndigheter.»

Lunchservering inom ämbetsbyggnaderna på Gärdet är nu anordnad på tre olika ställen med tillhörande särskilda köksutrustningar m. m. Enligt styrelsens mening berättigade klagomål ha anförts över att dessa lokaler icke medgiva lunchservering för den inom förvaltningsbyggnaderna anställda personalen i den utsträckning som skulle varit önskvärd, varjämte svårigheter och ökade kostnader uppstå vid anskaffande av erforderlig serveringspersonal. Såsom framgår av riksdagens skrivelse torde också det nuvarande tillståndet närmast böra betraktas såsom ett provisorium. Så snart förhållandena det tillåta borde därför en byggnad för ytterligare tjänstelokaler och inrymmande jämväl gemensam lunchlokal med kök och köksutrustning uppföras. Därigenom skulle de nuvarande lunchlokalerna kunna frigöras för tjänstebruk och motsvarande inbesparingar ske i fråga om förhyrda lokaler. Det enda lämpligt belägna område för uppförande av en sådan byggnad är det förutnämnda intill den öppna platsen mitt emot krigsarkivet. Detta område bör därför reserveras för statens egen räkning.

Byggnadsstyrelsen har å en kopia av den av djurgårdsnämnden åberopade stadsplanekartan med blå gränslinje angivit det område, som enligt styrelsens mening bör undantagas från bostadsbebyggelse och försäljning.

Styrelsen föreslår, att stadsplaneavtalet, därest detsamma godkännes, skall förutsättas medgiva sådan utformning av det i avtalet åberopade stadsplane-förslaget som styrelsen förordat samt att bemyndigandet för djurgårdsnämnden att försälja den inom stadsplaneområdet belägna tomtmarken icke skall avse det av styrelsen med blå gränslinje angivna området.

Departementschefen. I djurgårdsnämndens uppgifter ingår bl. a. att handhava statens exploateringsverksamhet i Stockholm. I syfte att fullfölja den tidigare planerade och delvis redan genomförda exploateringen av statens mark inom stadsdelen Ladugårdsgärdet har nämnden låtit upprätta stadsplane-förslag för ett område, beläget mellan Värtavägen, Valhallavägen och Banérgatans förlängning, samt med Stockholms stads fastighetsnämnd träffat

ett bl. a. på statsmakternas godkännande beroende avtal om genomförande av stadsplanen. Den tomtmark, som ingår i planförslaget, är avsedd att användas för bostadsbebyggelse. Avtalet har främst till syfte att reglera frågan om den mark, som kronan i egenskap av markexploatör på grund av bestämmelserna i 70 § byggnadslagen utan ersättning skall avstå till staden för gatüandamål och dylikt, samt om kronans bidrag till gatubyggnadskostnaderna inom området.

Mot djurgårdsnämndens framställning om att stadsplaneavtalet måtte godkännas och nämnden bemyndigas försälja den i stadsplaneområdet ingående tomtmarken har byggnadsstyrelsen framfört viss erinran och föreslagit, att en av styrelsen på stadsplanekartan med blå gränslinje angiven del av området måtte reserveras för statliga byggnader. Styrelsen har härvid åberopat bl. a. vissa redan anmälda behov av ytterligare lokaler för de myndigheter, som äro inrymda i försvarets ämbetsbyggnader på Ladugårdsgårde.

Då det föreliggande stadsplaneavtalet, såsom förut nämnts, har till syfte huvudsakligen endast att reglera kronans och stadens mellanhavanden i fråga om gatumarken och gatubyggnadskostnaderna och då den härom träffade uppgörelsen synes vara för kronan godtagbar, anser jag mig böra förorda, att avtalet godkännas. Med hänsyn till vad byggnadsstyrelsen anfört föreslår jag emellertid, att den del av tomtmarken, som styrelsen ansett erforderlig för statens egna byggnadsbehov, tills vidare undantages från djurgårdsnämndens försäljningsbemyndigande. Om delområdet framdeles befinnes böra användas på det sätt byggnadsstyrelsen tänkt sig, torde djurgårdsnämnden få föranstalta om erforderlig ändring i stadsplanebestämmelserna för området.

Beträffande redovisningen av försäljningsmedlen torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter i överensstämmelse med vad som tidigare bestämts vid andra liknande försäljningar.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, under förutsättning att stadsplan för nu ifrågavarande område blir fastställd i huvudsaklig överensstämmelse med det föreliggande förslaget, bemyndiga Kungl. Maj:t att *dels* godkänna det upprättade avtalet om stadsplanens genomförande och *dels* låta försälja den inom stadsplaneområdet belägna tomtmarken till den del, den icke erfordras för statliga ändamål.

2:o.

Med skrivelser den 21 februari 1950 resp. den 3 mars 1950 har *järnvägsstyrelsen* underställt Kungl. Maj:ts prövning *dels* ett den 15 och 21 februari 1950 dagtecknat avtal om försäljning till Aktiebolaget Lee bruk av ett vid Eds station beläget område om ca 4 hektar till ett pris av 2 kronor per kvadratmeter och *dels* ett den 2 och 3 mars 1950 dagtecknat, med fabrikörerna E. Svarén och G. Johansson i Floby ingånget avtal om försäljning till dem av tomten nr 5 i kvarteret Ejdern i Falköpings stad med å tomten befintligt bostadshus nr 9 K jämte uthus till ett pris av 60 000 kronor.

Avtalen torde såsom bilagor (*Bilaga 2 och 3*) få fogas till dagens statsrådsprotokoll.

Järnvägsstyrelsen har lämnat bl. a. följande närmare upplysningar om försäljningarna.

Det i det förstnämnda avtalet avsedda området, vilket utgör delar av fastigheterna Bälänstomten 1⁴ och Bälänäs 1⁶ i Dals Eds socken av Älvsborgs län, är i upprättad byggnadsplan avsett till kvartersmark för industriändamål. Något taxeringsvärde finnes icke åsatt området men enligt ett av distriktslantmätaren utfärdat värderingsintyg har området värderats till 1 krona 75 öre per kvadratmeter. Offentlig auktion har icke förevarit. På området finnas byggnader uppförda, vilka tillhöra köparen.

Fastigheten i Falköping är åsatt ett taxeringsvärde av 65 000 kronor, därav markvärde 8 000 kronor samt byggnadsvärde 57 000 kronor. Bostadshuset 9 K är uppfört av timmer i 3 våningar samt innehåller å första och andra våningen vardera 4 lägenheter om 2 rum och kök samt å tredje våningen 3 lägenheter om 1 rum och kök. Grunden utgöres av kalksten. Källarvåningen inrymmer tvättstuga, skyddsrum, förrådsrum, hushållskällare m. m. Vatten-, avlopps-, gas- och belysningsledningar äro indragna i fastigheten. Uthuset är uppfört av trä och innehåller en lägenhet om 2 rum och kök jämte redskapsbodar. Byggnaderna uppfördes år 1904 och inköptes av statens järnvägar år 1920. Några större reparationsarbeten ha ej utförts under den tid desamma varit i statens järnvägars ägo. Kostnaderna för reparation av byggnaderna samt installation av värmeledning, wc och badrum beräknas sammanlagt uppgå till minst 90 000 kronor. Nuvarande hyresinkomster från fastigheten uppgå till 5 190 kronor per år. Offentlig auktion har förevarit, varvid högsta anbud, 50 000 kronor, avgavs av fabrikörerna Svarén och Johansson. Sedermera ha nämnda anbudsgivare höjt anbudet till 60 000 kronor.

Ingendera av de till försäljning föreslagna fastigheterna anses vara eller kunna bliva erforderlig för något statens järnvägars eller, såvitt järnvägsstyrelsen kunnat bedöma, annat statligt ändamål.

Till järnvägsstyrelsens skrivelser ha fogats yttranden av *bostadsstyrelsen*, varav framgår att denna myndighet icke ansett sig böra framställa någon erinran mot de avtalade köpeskillingarna.

Departementschefen. Föreliggande båda avtal om fastighetsförsäljningar synas böra godkännas.

Då de avtalade försäljningssummorna var för sig överstiga den högsta värdegräns av 40 000 kronor, som fastställts för Kungl. Maj:ts generella bemyndigande att försälja kronan tillhörig fast egendom, bör riksdagens medgivande i förevarande fall inhämtas.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

dels att ett område om cirka 4 hektar, utgörande delar av fastigheterna Bälänstomten 1¹ och Bälänäs 1¹⁶ i Dals Eds socken av Älvsborgs län, må försäljas på de villkor, som angivas i det vid statsrådsprotokollet fogade avtalet av den 15 och 21 februari 1950,

dels ock att tomten nr 5 i kvarteret Ejdern i Falköping med å tomten befintliga byggnader må försäljas på de villkor, som omförmälas i det vid nämnda protokoll fogade avtalet av den 2 och 3 mars 1950.

Vad departementschefen sålunda under punkterna 1:o och 2:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämna, bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sven G. Karlson.

Avtal.

Under förutsättning att Stockholms stadsfullmäktige före den 1 mars 1950 genom beslut, som därefter vinna laga kraft, dels antaga stadsplan i huvudsaklig överensstämmelse med förslag, som framgår av närslutna stadsplanekarta Pl. 3664 A med därtill hörande beskrivning och stadsplanebestämmelser¹⁾, dels godkänna detta avtal, samt att Kungl. Maj:t före den 1 juli 1950 ej mindre fastställer stadsplanen än även godkänner detta avtal, har mellan Kungl. Maj:t och Kronan, representerad genom Djurgårdsnämnden, å ena, samt Stockholms stad, representerad genom Stockholms stads fastighetsnämnd, å andra sidan, denna dag följande avtal träffats.

§ 1.

Kronan överlåter härmed till staden med full äganderätt den inom det å den ovan angivna stadsplanekartan med röd heldragen linje avgränsade området — här nedan kallat exploateringsområdet — belägna mark, vilken enligt här ovan angivna stadsplan är avsedd för gata eller annan allmän plats, med undantag för den till stadsägorna 24 E och 17 B hörande marken, som redan genom den i § 9 här nedan angivna överenskommelsen överlåtits å staden.

§ 2.

Staden äger enbart på grund av detta överlåtelseavtal, och således utan att någon ytterligare fångeshandling utfärdas av Kronan, söka lagfart å den fasta egendom, som tillägnas staden genom avtalet.

Staden skall ensam vidkännas kostnaderna för det överlåtna områdets mätning och avstyckning ävensom kostnaderna för lagfart å egendomen.

§ 3.

Tillträdet av den överlåtna marken sker den dag Kungl. Maj:t fastställt ifrågavarande stadsplan och godkänt detta avtal, dock att, därest Kronan själv i enlighet med bestämmelserna i § 8 här nedan iordningställer gatue- och parkområde, staden skall tillträda sådan mark den dag, då arbetena av staden genom slutavsyning godkänts.

§ 4.

Kostnaderna för iordningställande av gata och park inom exploateringsområdet samt för detta områdes förseende med underjordiskt avlopp fördelas mellan Kronan och staden i enlighet med §§ 5—10 här nedan, därvid gatas iordningställande omfattar terrassering, förseende med bärlager å erforderliga delar och ytbeläggning ävensom, i förekommande fall, utförande av gatuplantering. Om annat icke överenskommes, skall körbanas ytbeläggning vara likadan som ytbeläggningen å Värtavägens nuvarande körbana i den del, som gränsar mot exploateringsområdet, och gångbanas ytbeläggning likadan som ytbeläggningen å Värtavägens gångbana vid kvarteret Demonstrationen.

§ 5.

Den gatumark, som å närslutna stadsplanekarta betecknats med grön färg, skall iordningställas på stadens bekostnad. Det åligger sålunda staden

¹⁾ Ej här återgivna.

att med kronor 97 035:44 gälda Kronans hittills nedlagda kostnader för iordningställande av denna gatemark ävensom att ensam bestrida kostnaderna för de arbeten inom samma område, vilka staden finner erforderliga för gatumarkens slutliga iordningställande, däri inbegripet anordningar för ytvattnets avledande.

§ 6.

Kostnaderna för såväl utförda som återstående arbeten med iordningställande av gatu- och parkområde inom det å närslutna stadsplanekarta med röd färg betecknade området skola fördelas så, att Kronan betalar 73,8 % och staden 26,2 %. Det belopp, som staden sålunda skall utgiva till Kronan för redan utförda arbeten inom detta område, utgör kronor 30 606: 17.

§ 7.

Kronan skall ensam gälda kostnaderna för underjordiskt avlopp inom exploateringsområdet, dock under iakttagande av bestämmelsen i § 5 här-
ovan beträffande anordningar för ytvattnets avledande inom det å kartan med grön färg betecknade området.

Innan Kronan låter påbörja arbete med underjordisk avloppsledning, skall stadens gatukontor underrättas därom för prövning av fråga om annan lednings förläggande inom samma grav enligt § 12 här nedan.

§ 8.

De nya arbeten, vilka enligt förestående §§ 6 och 7 skola helt eller delvis bekostas av Kronan, må, därest Kronan så önskar, utföras genom Kronans försorg. Vill Kronan utöva denna rätt, skall Kronan underrätta stadens gatukontor härom före den i § 3 först angivna tillträdesdagen. Rörläggning för kloakledning må dock icke utföras genom Kronans försorg, ej heller rör jämte tillbehör för dylik ledning tillhandahållas av Kronan; dessa åtgärder ankomma på staden.

I fråga om de arbeten, som utföras genom Kronans försorg, gäller följande:

a. Angående arbetenas utförande skall iakttagas, vad som i sådant avseende är föreskrivet eller brukligt inom Stockholms stad.

b. Kronan åtager sig sedvanligt entreprenöransvar för genom Kronans försorg utförda arbeten. Detta innebär, att Kronan gentemot staden är skyldig att på egen bekostnad avhjälpa fel, som yppas inom två år, räknat från den dag, då gatas iordningställande godkänts enligt litt. d här nedan, och som utgöres eller förorsakats av att sättning uppkommit å gatan eller att arbete utförts felaktigt eller att mindre goda materialier använts.

c. Staden äger utan minskning i Kronans entreprenöransvar utöva teknisk kontroll över arbetes planläggning och utförande, ävensom över de använda materialiernas beskaffenhet.

d. När arbete slutförts, skall Kronan härom underrätta stadens gatukontor. Inkommer sådan underrättelse, skall staden så fort ske kan och senast inom en månad låta avsyna arbetet. Vid avsyningen anmärkta bristfälligheter skola avhjälpas av Kronan. Sedan underrättelse om rättelsens slutförande inkommit till stadens gatukontor, skall avsyning hållas inom tid, som nyss sagts.

e. Arbetena skola utföras i så god tid som erfordras i följd av gällande byggnadslags bestämmelser om upplåtande till allmänt begagnande av gata eller annan allmän plats.

§ 9.

Underhållet av mark som genom detta avtal överlåtits till staden, skall, i den mån så icke redan skett, övertagas av staden från och med tillträdet. Bestämmelserna i § 5 av den år 1943 träffade överenskommelsen mellan Kronan och staden rörande överlåtelse till staden av bland annat område för skola vid Valhallavägen skola fortfarande gälla beträffande hitintills genom Kronans försorg iordningställda gatudelar med däri anordnat underjordiskt avlopp inom exploateringsområdet. Från och med det, att i avtalet avsedda stadsplan blivit fastställd, skall staden, i den mån så icke redan skett, jämväl övertaga renhållning av de å kartan med grön färg betecknade områdena.

§ 10.

De belopp, vilka staden jämlikt §§ 5 och 6 i detta avtal har att erlägga till Kronan, skola betalas senast trettio dagar efter den i § 3 först angivna tillträdesdagen, därvid kronor 19 464:17 skola anses guldna genom att staden enligt avtal den 20 juli 1944 ensam bekostat iordningställande av gatumarken framför den i § 9 härövan berörda skoltomten.

I övrigt gäller för betalningarna mellan staden och Kronan följande.

För av endera kontrahenten utförda arbeten skola de kostnader, som jämlikt bestämmelserna i detta avtal skola betalas av medkontrahenten, likvideras under nästföljande kalenderår inom tre månader, räknat från den dag, då räkning å arbetena kommit den betalningsskyldige till handa. För granskning av sådan räkning skall dess utställare omedelbart efter räkningens översändande hålla nödiga räkenskaper och verifikationer tillgängliga för medkontrahenten. Vid uträkning av kostnaderna må debiteras kostnader för terrängundersökningar och utstakning av gator samt därjämte

a) när fråga är om arbete eller materialanskaffning i egen regi *dels* arbets- och materialkostnader (enligt räkenskaper och verifikationer), *dels* hyra för arbetsmaskiner enligt överenskommen prislsta, *dels* kostnader för körslor enligt för dessa gällande prisskalor, *dels* slutligen ett tillägg av 15 % för administration, kontroll, arbetsledning, sociala omkostnader, räntor, handredskap m. m.

b) när arbete utföres genom entreprenör *dels* entreprenören tillkommande ersättning, *dels* ett tillägg av 6 % för administration, kontroll, räntor m. m.

När materialier av egen tillverkning tillhandahållits, skall debiteras samma priser, som debiteras kontrahentens egna arbeten, dock högst de priser, materialier av motsvarande kvalitet betingat i allmänna marknaden vid tiden för användningen. För sådana i allmänna marknaden inköpta materialier, som kommit till användning vid arbetenas utförande och som icke blivit inköpta särskilt för dessa, må icke debiteras mer än medelpriset för under användningsåret inköpta materialier av respektive slag.

§ 11.

Staden skall utan kostnad för Kronan utföra alla erforderliga ledningar för gas, vatten eller elektricitet inom exploateringsområdet, allt eftersom bebyggandet fortskrider och gatorna skola öppnas för allmänt begagnande.

§ 12.

Staden äger förlägga ledning för vatten och gas i avloppslednings rörgrav. Vill staden utöva denna rätt, skall staden, utan oskäligt uppehåll efter emottagande av Kronans meddelande enligt § 7 här ovan, underrätta Djurgårdsnämnden härom samt, sedan arbetet slutförts, till Kronan erlägga för

vattenledning 35 % och för gasledning 15 % av gravkostnaderna, vilka icke skola räknas högre än vad som erfordras för normalgrav av högst 2,4 meters djup under gatuplanet och med en bottenbredd av 0,8 meter i berg eller 1,4 meter i jord.

§ 13.

Staden frikallar såväl Kronan som tomtägare, vilka enligt bestämmelserna i gällande byggnadslag och med stöd därav meddelade författningar i anledning av den nu ifrågakvarande stadsplanen skulle hava att utgiva ersättning för gatumark och gatubyggnadskostnad, från skyldigheten att utgiva sådan ersättning.

Härav äro två likalydande exemplar upprättade.

Stockholm den 17 januari 1950.

Å Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar:

Å Stockholms stads vägnar:

Djurgårdsnämnden

Stockholms stads fastighetsnämnd

Harald Malmberg

Set Persson

/ Nils Edling

/ Ivar Ahlgren

Bevittnas:

Bertil Landström

F. Borggren

Köpeavtal.

Under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande är mellan Kungl. Järnvägsstyrelsen och Aktiebolaget Lee bruk, Ed, följande avtal träffat.

Styrelsen försäljer härigenom till bolaget det vid Eds station belägna område om ca 4 hektar, som angivits med röda begränsningslinjer å när-lagda ritning¹⁾, märkt Bbrä den 28/1 1950 (Bbr 1005/49).

Området utgör delar av statens järnvägar tillhöriga fastigheterna Bäl-näs-tomten 1¹ och Bäl-näs 1¹⁶ i Dals Ed socken av Älvsborgs län.

Försäljningen sker under följande villkor:

1. Köpeskillingen utgör 2 kronor pr m² av den areal, som bestämmes vid blivande avstyckningsförrättning och skall inom sex månader efter det Kungl. Maj:ts godkännande erhållits inbetalas till statens järnvägars distriktschef vid VII distriktet i Göteborg enligt inbetalningskort, som distriktschefen översänder.

2. Köparen erlägger vid sitt undertecknande av detta avtal en handpenning av 10 000 kronor.

3. Tillträdet äger rum så snart köpeskillingen erlagts.

4. Köparen skall omedelbart efter erhållet meddelande om Kungl. Maj:ts godkännande av avtalet föranstalta om avstyckning av området.

5. Skatter, som belöpa å tiden efter tillträdet, gäldas av köparen.

6. Å området befintliga spår skola tillfalla köparen.

7. Därest nu eller framdeles hägnad i gränsen mellan statens järnvägars mark och det försålda området av köparen eller av statens järnvägar anses behöfelig, skall köparen och efter honom ny ägare gällda alla kostnader för sådan hägnads uppsättande och underhåll. Hägnaden skall till beskaffenhet och utseende godkännas av statens järnvägar.

8. Byggnad får icke å någon plats inom det försålda området uppföras närmare statens järnvägars gräns än sex meter och äga statens järnvägar rätt att till säkerhet för beståndet av detta villkor utan köparens vidare hörande erhålla servitutsintekning i det försålda området till förmån för fastigheten Bäl-näs 1¹⁶.

9. Alla kostnader för erhållande av lagfart å detta fång däri inberäknade avstyckningskostnader gäldas av köparen.

10. Köparen tillhandahåller statens järnvägar utan kostnad för dessa ett exemplar karta och handlingar rörande blivande avstyckningsförrättning.

Stockholm den 21 februari 1950.

Ed den 15 februari 1950.

KUNGL. JÄRNVÄGSSTYRELSEN

AKTIEBOLAGET LEE BRUK

Erik Upmark

O. Anker Rasch

H. Sandström

Verkst. direktör

På en gång närvarande vittnen:

K. Bukholm Knut Grindstad

¹⁾ Ej här återgiven.

Bilaga 3.

Köpeavtal.

Under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande är mellan Kungl. Järnvägsstyrelsen och fabriköerna Erik Svarén och Göran Johansson, Floby, följande avtal träffat.

Styrelsen försäljer härigenom till Svarén och Johansson tomten nr 5 i kvarteret Ejdern i Falköping med å tomten befintligt bostadshus 9 K jämte uthus. Ifrågavarande tomt motsvarar f. d. tomten nr 70 Västra Järnväggsgatan, varå statens järnvägar den 28 juni 1920, § 65, erhållit lagfart.

Försäljningen sker under följande villkor:

1. Köpeskillingen utgör i ett för allt sextiotusen (60 000) kronor och skall, inom två månader efter det Kungl. Maj:ts godkännande erhållits, inbetalas till statens järnvägars distriktschef i Göteborg enligt inbetalningskort, som distriktschefen översänder.

2. Tillträdet äger rum så snart köpeskillingen erlagts.

3. Skatter och onera, som belöpa å tiden efter tillträdet, gäldas av köparna.

4. Tomten jämte husen överlåtes i det skick, vari de nu befinna sig.

5. Alla kostnader för lagfart å detta fång gäldas av köparna.

6. Skulle husen före tillträdesdagen helt eller till väsentlig del härjas av eld, upphör detta avtal att gälla.

Stockholm den 3 mars 1950.

Floby den 2 mars 1950.

KUNGL. JÄRNVÄGSSTYRELSEN. *Erik Svarén* *Göran Johansson*

Erik Upmark

H. Sandström

På en gång närvarande vittnen:

Edv. Hedlund

Oläsligt namn